

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.:
Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit	Datum bespreking: Woensdag, 6 november 2019 Plaats: VV-zaal Opgesteld door: Dhr. P.J. Emck, Vi.a.Vi Office Management	
<u>Aanwezigen</u> • Mw. D.J.M. Corbey (voorzitter) • Dhr. H.J. ten Cate (50PLUS) • Dhr. W.H.B. van Dunné (PvdA) • Dhr. A.M. Faasse (Water Natuurlijk) • Dhr. H. van der Kaap (PvdD) • Dhr. J.L. van Oeveren (VVD) • Dhr. N. van der Plas (CU-SGP) • Dhr. P.A.M. van der Poel (A&B) • Dhr. W. de Vries (A&B) • Dhr. R. Stuurman (AWP) • Dhr. R. van Venetië (Natuurterreinen) • Mw. M.A.U. Waterlander-de Boer (CDA) • Dhr. G.H. von Faber (hoogheemraad) • Dhr. J.J.J. Langeslag (hoogheemraad) • Dhr. J.C. van Geen (secretaris) <u>Afwezig:</u> mw. S.U. Dewkalie <u>Overige aanwezigen:</u> de heer E. de Groot, de heer H. de Jong, mevrouw E. Ubink	Verslag zenden aan: VV	
VERSLAG		ACTIE
1.	Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering met een woord van welkom. De commissie gaat door onder de naam Voldoende Water en Waterkwaliteit. De heer Faasse vervangt mevrouw Dewkalie.	
2.	Spreekrecht Van het spreekrecht wordt geen gebruik gemaakt.	
3.	Notulen van de commissievergadering VW d.d. 11 september 2019/toezeggingenlijst Mevrouw <u>Waterlander</u> deelt mee dat haar naam aan de aanwezigenlijst moet worden toegevoegd. De heer <u>Van Dunné</u> meldt dat zijn naam soms alleen als Dunné is geschreven. Hij verzoekt dit te corrigeren. De heer <u>Von Faber</u> verzoekt om in de zin "De heer <u>Von Faber</u> licht toe dat tot voor kort alle sluizen van Rijnland collectief werden onderhouden." het woord "collectief" te wijzigen in "correctief" (pag. 11). Met deze wijzigingen wordt het verslag vastgesteld.	

VERSLAG	ACTIE
4. Mededelingen – Mondeling	
4.a. Aanwijzen vervangend voorzitter commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit De heer <u>De Vries</u> stelt zich kandidaat en wordt bij acclamatie benoemd.	
5. VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S	
5.a. Najaarsburap 2019 5.b. MJP 2020-2023 en Programmabegroting 2020 De <u>voorzitter</u> stelt voor beide nota's tegelijkertijd te behandelen. Mevrouw <u>Waterlander</u> ziet in de burap een groen vinkje bij Voldoende water terwijl onder de investeringsprojecten blijkt dat de realisatie wat betreft de poldergemalen achterblijft. In de programmabegroting Voldoende water staat, onder punt 8, dat in 2023 41 van de 155 kunstwerken na renovatie op orde zullen zijn. Is dat niet wat weinig? Onder punt 2 staat dat 100 kilometer baggeren wordt opgeleverd. Is ook dat niet wat weinig? Zij waardeert dat het uitbaggeren van de andere wateren serieus wordt opgepakt. De heer <u>Van Dunné</u> leest op pagina 9 dat 41 kilometer – elders staat 45 kilometer – primaire waterkeringen [worden aangepakt]. Dat feit op zich zegt hem weinig. De heer <u>Van der Plas</u> vraagt of Rijnland anticipeert op de mogelijke aanpassing door het ministerie van de 0,1-norm voor PFAS. Hij sluit zich aan bij de eerdere opmerking over het groene vinkje. In de besluitnota van de programmabegroting wordt een aantal risico's benoemd. Hij denkt dat er reden is om daar de risico's stikstofbeleid en personele bezetting aan toe te voegen. In het MJP wordt ervan uitgegaan dat in 2020 de werkvoorraad correctief onderhoud 50% is ten opzichte van die in 2019. Is dat niet erg ambitieus? Wat is het plan van aanpak? Op pagina 16 ervaart hij de punten 5 en 6 als erg beschouwend, dus niet SMART. Onder punt 4 wordt gemeld dat de omslag van correctief naar risicogestuurd onderhoud 10 jaar neemt. Dat is dan weer erg lang. Met hulp van marktpartijen kan dat veel sneller. Delfland is verder in dit proces, dus Rijnland zou daar te rade kunnen gaan. Op bladzijde 18 staat 'we zijn actief in het Katwijk-project Hoornes'. Graag een toelichting. Hoe ver is de organisatie met het aannemen van de 10 fte voor Voldoende water? De heer <u>De Vries</u> sluit zich aan bij de vraag van de vorige spreker over aanpassing van de normen. Is bekend hoeveel werk er daadwerkelijk stilligt en hoe groot de achterstand op baggeren is? Een vrij algemeen patroon is dat, als achterstanden worden gesignaleerd, aansluitend wordt gemeld 'we gaan ermee aan de slag'. Hij mist een concrete omschrijving van die aanpak en vraagt de VV in die gevallen te informeren over oplossingsrichting en planning. Zijn fractie ontvangt signalen dat, om de achterstanden in te lopen, grote gebieden met schouwen worden geclusterd. De markt zit daar niet op te wachten en het gebrek aan animo is dus deels toe te schrijven aan keuzes van Rijnland. Hij raadt aan enerzijds in kleine projecten laaghangend fruit te plukken en anderzijds grote projecten goed voor te bereiden. Rijnland gaat enthousiast aan de slag met KRW3-projecten terwijl veel KRW2-projecten nog niet zijn afgerond. Het is wel zaak de leermomenten uit die fase mee te nemen bij de start van de nieuwe projecten. De heer <u>Van Oeveren</u> vraagt om in de burap oorzaken van opgelopen achterstanden te beschrijven.	

VERSLAG	ACTIE
De begroting is ambitieus, terwijl de burap leert dat het ingewikkeld is alles uit te voeren. Is er een plan B voor het baggeren als blijkt dat de doelen niet worden gehaald? Hij begrijpt dat er geen actief handhavingsbeleid is maar dat bij gevaarzetting eigenaren kunnen worden aangesproken. Is dit ad-hoc-beleid de komende tijd afdoende? De heer <u>Van der Kaap</u> vraagt informatie te verstrekken over de manieren van baggeren die worden toegepast en de impact die zij hebben op de fauna. Hij hoopt dat bij het opstarten van het programma de snelheid niet ten koste van dit aspect zal gaan. De heer <u>Ten Cate</u> vraagt of hij ervan kan uitgaan dat als de provincie eigenaar is van de vaarweg die ook de kosten betaalt. De heer <u>Stuurman</u> bedankt college en ambtenaren voor aanlevering van de goed verzorgde stukken. Hij heeft al eerder aandacht gevraagd voor groene vinkjes bij een rood aandoende tekst. Uitleg over de oorzaak kan dan helpen. Hij vraagt de VV mee te nemen om oorzaak, aanpak, voortgang en de relatie van getallen tot het totaal te kunnen duiden. Zijn fractie wacht de beantwoording van de gestelde vragen over PFAS af. De heer <u>Faasse</u> heeft vragen over het MJP, punt 5b. Hoofdstuk 1 grote zuivering: wat is de weerbaarheid van het systeem als het gaat om circulaire economie? Hoofdstuk 2: in hoeverre wordt citizen science betrokken bij de publiekscampagne waterbewustzijn? Hoofdstuk 3: invoering van circulaire economie vraagt veel van de organisatie: een ander denkkader, andere werkpatronen, enz. Hij ziet dat daar nog geen aandacht voor is en dat zou kunnen leiden tot een zeer beperkte invulling. Digitale transitie: de Nationale Ombudsman wees erop dat de burger een eerlijke, begripvolle en benaderbare overheid wil. Dat is niet het eerste wat van digitale systemen kan worden verwacht. Hoe wordt voorkomen dat ICT de menselijke maat van het hoogheemraadschap in de weg staat? De <u>voorzitter</u> merkt op dat niet alle gestelde vragen in deze commissie thuishoren. De heer <u>Van Venetië</u> heeft wat bemerkingen bij het uitgebrachte boekje. Het waterschap Vallei en Veluwe heeft De blauwe omgevingsvisie uitgebracht, met als interessant uitgangspunt 'functie volgt peil'. Het is ook voor Rijnland nuttig een dergelijk document op te stellen. Hij waardeert het dat er 10 highlights worden benoemd; wel is hij van mening dat de uitwerking nog wat mager is. Over bodemdaling wordt gemeld dat Rijnland met de directbetrokkenen aan de slag gaat. Dat is nuttig in Gouda, maar in het landelijk gebied dienen daar andere overheden bij te worden betrokken. Bij het onderwerp biodiversiteit zou hij de mogelijkheden van natuurinclusieve landbouw willen betrekken: landbouw op gras zou bijvoorbeeld kunnen veranderen in extensievere kruidenrijke landbouw. Mogelijk kunnen deze actuele punten een keer apart worden geagendeerd. De <u>voorzitter</u> vraagt D&H eerst in te gaan op de tegenstelling tussen realisatie en ambitieuze plannen. Wat is de oorzaak van de achterstanden? Is het dan realistisch om veel ambities te hebben? De heer <u>Langeslag</u> brengt in herinnering dat op verzoek van de VV de najaarsburap verkort	

VERSLAG	ACTIE
en samenvattend van karakter is. Het programma Voldoende Water is veelomvattend. In de burap wordt gemeld dat het schap op een aantal kleinere punten wat achterloopt: dan wordt toch een groen vinkje geplaatst. Het verzoek om achtergrondinformatie is begrijpelijk. Deels is die te vinden in de uitvoerige voorjaarsburap. Toevoegen van informatie leidt ertoe dat het verkorte en samenvattende karakter verdwijnt. De zorg van mevrouw <u>Waterlander</u> komt ook voort uit berichtgeving over het uitvallen van een pomp in Katwijk en de opmerking dat in een dergelijke situatie bij grote regenval de vraag rijst of het peil kan worden gehandhaafd. Achterstand in het onderhoud van poldergemalen zou dan kunnen bijdragen aan het ontstaan van een kritische situatie. De heer <u>Langeslag</u> meldt dat de storing in Katwijk na vaststelling van de stukken plaatsvond. Voor de vier boezemgemalen is een zodanig onderhoudsprogramma vastgesteld dat bij uitvoering capaciteitsproblemen worden voorkomen. In Katwijk is een van de transformatoren stuk gegaan en levering van een nieuwe kost tijd. De weersverwachting wordt nauwlettend gevolgd en indien nodig wordt elders bij voorbaat gemalen. Hij verwacht geen grote problemen. Het onderhoud van de poldergemalen is onderdeel van de assetplanning op lange termijn. In het MJP is dat vertaald in het aanpakken van een aantal gemalen. In de lange-termijn assetplanning (LTAP) staat of het schap risico's loopt als renovatie niet tijdig klaar is of als er storingen optreden. Vanwege de kleinere capaciteit van poldergemalen kan gebruik worden gemaakt van tijdelijke noodinstallaties; bij een boezemgemaal helpt dat onvoldoende. Samenvattend is hij van mening dat het schap op dit punt nu geen risico's loopt. Noodopvang is een optie en op termijn wordt de controle met behulp van de assetplanning vergroot. De heer <u>Van Dunné</u> vraagt om in de burap direct een uitleg bij de blote cijfers te verzorgen. De heer <u>Langeslag</u> begrijpt het verzoek. D&H en de werkorganisatie kennen het achtergrondverhaal en neigen ernaar alleen de uitkomst te melden. Hij zal nagaan hoe die achtergrond beter kan worden verwoord. Hij herinnert eraan dat de VV heeft verzocht concrete resultaten te melden. De heer <u>Von Faber</u> deelt mee dat de leerpunten uit KRW2 worden meegenomen naar KRW3. Alle 40 waterlichamen hebben wel een eigen karakter. Bij het werken aan de waterkwaliteit wordt veel aandacht aan de biologische component besteed. De <u>voorzitter</u> verzoekt de overige vragen te beantwoorden en de relatie tussen verschillende plannen te bespreken. De heer <u>Langeslag</u> licht toe dat de achterstand in het baggerprogramma is ontstaan door de onzekerheid over de PFAS-problematiek, het interne baggerteam en aanbestedingen. Het schap heeft overlegd met de provincie Noord-Holland en gemeente Haarlemmermeer over toepassing van de bagger. In provinciaal beleid is vastgelegd dat, als PFAS in de grond wordt aangetroffen de bagger daarop mag worden geplaatst mits de waarde daarvan niet hoger is dan de grondwaarde. Dit principe is overgenomen in het landelijk handelingskader. Dat had tot gevolg dat het baggertraject weer kon worden opgestart. Uit zijn hoofd heeft dat	

VERSLAG	ACTIE
ertoe geleid dat 200 kilometer in voorbereiding is en 100 kilometer in 2020 zal worden opgeleverd. Daarbij worden knelpunten met voorrang aangepakt. Baggeren is noodzakelijk voor het waterbeheer en heeft een positieve invloed op de waterkwaliteit. D&H acht dit plan A voldoende en er is dus geen plan B. De heer <u>Von Faber</u> deelt mee dat, omdat de capaciteit in de Benelux voor het bemonsteren van PFAS gering is, Rijnland de monsters vroegtijdig heeft ingeleverd en nu goed verder kan. Het lijkt erop dat het tijdelijke handelingskader definitief zal worden vastgesteld. De heer <u>Stuurman</u> vraagt om aandacht te besteden aan het storten van grond in water. Deze vraag is schriftelijk gesteld. De heer <u>Langeslag</u> verwijst naar het memo met kaartjes over metingen van PFAS, waaruit bleek dat alle metingen binnen de normen bleven. D&H is voornemens de vragen over de Meeslouwerplas schriftelijk te beantwoorden. In het coalitieprogramma is vastgelegd dat wordt overgegaan van correctief naar preventief onderhoud. Die overgang vergt tijd, gezien het uitgebreide beheerprogramma. Waar met behulp van LTAP al een goed overzicht bestaat wordt daarnaar gehandeld, elders moet eerst worden geïnventariseerd. Mevrouw Ubink meldt dat bij onderhoud nieuw personeel is aangesteld waardoor de achterstanden kunnen worden ingelopen. Men denkt op grond daarvan dat de 300 openstaande opdrachten volgend jaar terug kunnen worden gebracht naar 150. Met het werven van de 10 fte mag pas worden gestart als de begroting is goedgekeurd. De heer <u>Langeslag</u> heeft horen opmerken dat grotere units in de aanbesteding niet altijd goed vallen bij de aannemers. Hij neemt dat punt mee naar D&H, ook omdat grote aannemers van elders niet altijd in staat zijn lokaal maatwerk te leveren. Het gaat om de balans tussen goede prijs en goed werk. Er is een samenwerkingsproject opgezet met de gemeente Katwijk en de plaatselijke woningcorporatie Dunavie voor het winnen van warmte uit oppervlaktewater ten behoeve van de verwarmingsbehoefte van de woonwijk Hoornes. In de vorige VV is een beeldvormingsnota over bodemdaling vastgesteld. Daarin spreekt Rijnland uit graag projecten te stimuleren die aanvullend zijn op wat er bij andere waterschappen al gebeurt. Er is een beperkt budget beschikbaar gesteld, maar Rijnland wil graag assisteren bij het aanspreken van de vele geldbronnen. Op grond van de Waterwet is de opdracht van het schap nu "peil volgt functie". De functies zijn door de algemene democratie vastgesteld – wonen, natuur, landbouw, etc. – en Rijnland moet die faciliteren. Wel worden in peilbesluiten steeds de marges opgezocht door de waterstand zo weinig mogelijk te corrigeren voor bodemdaling, meestal met steun van de ingelanden. Binnen Rijnland baggert men overwegend met de kraan, een bewezen goede en goedkope techniek. Bij de opdrachtverstrekking worden de kaders van de Flora- en Faunawet aan de aannemers meegegeven en het werk wordt daarop gecontroleerd. De baggerspuut wordt eigenlijk alleen door agrariërs gebruikt. Flora- en faunawetgeving zijn bij baggeren altijd van toepassing. Er wordt gehandhaafd op onderhoud door middel van schouwen en andere inspecties. De heer <u>Von Faber</u> wijst erop dat in het coalitieakkoord afspraken zijn gemaakt over	

VERSLAG	ACTIE
vergroting van het waterbewustzijn. De VV-leden zijn overigens alle aangewezen als ambassadeur op dit onderwerp. Dit wordt onder meer ingevuld door scholen te ontvangen en plastic te juttten. Citizen science kan een mooie aanvulling zijn en hij neemt die suggestie graag mee. In het coalitieakkoord staat ook dat een nulmeting van de biodiversiteit zal plaatsvinden. Daar nu al uitspraken over doen is erg snel. Een en ander krijgt een plek in de voorbereiding van de KRW3-lichamen. Ondertussen wordt de kans aangegrepen om informatie bij stadsbiologen op te halen. Hij bevestigt dat de provincie de kosten betaalt van het beheer van vaarwegen waar zij eigenaar van is. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert de BURAP als hamerstuk en het MJP als besprekingsstuk te agenderen voor de VV te agenderen.	
5.c. Uitvoeringskrediet Piekberging Haarlemmermeer De heer <u>Faasse</u> vraagt hoe de VV controle kan houden tijdens de uitvoering van dit grote project. Kan die actief worden geïnformeerd voordat zich nieuwe overschrijdingen voordoen? De heer <u>Van Oeveren</u> leest dat de investering is opgenomen in de begroting 2020 en meerjarenraming. Dat bedrag is echter € 3 miljoen lager; de verhoging komt voort uit nadere detaillering, toevoegen van een ecologische zone en de niet gesloten grondbalans. Politiek gezien is het ingewikkeld dat nu toestemming wordt gevraagd voor een hoger bedrag terwijl de begroting nog moet worden vastgesteld. De heer <u>De Vries</u> vraagt de spreiding van 50% toe te lichten, vertaald naar de risicoreservering. Deze waterberging krijgt slechts één functie. Hij zou in de aanbesteding aan aannemers vragen of er winst is te behalen in de waterberging. Hij vraagt een toelichting te verzorgen op het risico van de niet gesloten grondbalans. Een probleem is dat er druk wordt weggenomen in een hoek waar veel zoute kwel aanwezig is. Is daar rekening mee gehouden? Kan de berging worden gebruikt als zoetwaterberging in droge periodes? De heer <u>Van der Plas</u> is geschrokken van de hoogte van de aanvraag, die ook nog eens niet wordt uitgelegd. In 2013 was een bedrag tussen de € 11 en € 20 miljoen begroot. Wat is de verklaring van het huidige bedrag van € 44 miljoen? Tenzij hij een heel goede uitleg ontvangt is hij niet genegen dat bedrag te aanvaarden. De heer <u>Van Dunné</u> leest: "de kans op over- of overschrijding is 50%." Die kans is echter 100%. De vervolgvraag is wat de bandbreedte is voor een normale over- of overschrijding. De heer <u>Van Venetië</u> ziet ook een groot verschil in functies met de Nieuwe Driemanspolder. Hij pleit voor een evaluatie van de twee grote piekbergingen op de gebieden financiën, maatschappelijke meerwaarde en de prijs per kubieke meter piekgeborgd water. Daaraan kunnen criteria worden ontleend voor een eventuele volgende piekberging.	

De heer <u>Langeslag</u> herinnert eraan dat in de Studie waterbezwaar is vastgesteld dat Rijnland een uitbreiding moest realiseren van de gemaalcapaciteit Katwijk en een aantal piekbergingen moest realiseren om in noodsituaties over een overlooppmogelijkheid te beschikken. Op grond van nieuwe klimaatstudies van het KNMI is die studie geüpdatet, waarbij is vastgesteld dat Rijnland in grote lijnen gereed is voor de toekomst, buiten een beperkt aantal polders. Er zijn overigens weer nieuwe klimaatstudies van het KNMI aangekondigd, en D&H en VV komen daar nog over te spreken. Bij de Nieuwe Driemanspolder kon de rekening met provincie en betrokken gemeenten worden gedeeld op grond van de meervoudige functies natuur, recreatie en berging. In de Haarlemmermeer bleek het realiseren van meerdere functies lastiger. Aan de suggestie om er een recreatieplas van te maken kon geen gehoor worden gegeven omdat de piekberging dan bij voorbaat vol is. De locatie is nu in gebruik voor akkerbouw. Die functie kan niet worden voortgezet, want bij het verloren gaan van de oogst zou discussie ontstaan over schadeloosstelling. Daarom is besloten de grond aan te kopen en is met een van de voormalige eigenaren een pachtovereenkomst voor veehouderij gesloten, met de clausule dat hij het vee weghaalt als de piekberging moet worden gebuikt. Dat is de efficiëntste realisatie. Het bedrag dat in de begroting is opgenomen is een schatting, die bij verdere uitwerking specifiek wordt. De risicoreservering staat nu op 16% van het totale budget en die zal tijdens de realisatie waarschijnlijk omlaag gaan. Hij kan zich vinden in de tekstuele opmerking van de heer Van Dunné. Een sluitende grondbalans bleek onmogelijk omdat een deel van de aanwezige grond niet geschikt is voor de aan te leggen keringen. Het is een kwelgevoelig gebied. De risico's van drukvermindering als gevolg van het graven in de grond worden nagegaan en daar zal naar worden gehandeld. Hij kan zich vinden in een evaluatie van de piekbergingen. Hij hoopt dat de bergingen nooit worden gebruikt, wat dan wel zou inhouden dat de prijs per m³ water onmeetbaar hoog wordt. De heer <u>Van Oeveren</u> geeft er de voorkeur aan om het aangepaste bedrag in de begroting te verwerken. De heer <u>De Jong</u> deelt mee dat in augustus van 400 projecten de ramingen zijn genoteerd en de begroting is opgesteld. Dit krediet is half september verder uitgewerkt; dat is een continu proces. Binnen het totaal van alle projecten doen zich mee- en tegenvallers voor. Formeel was het beter geweest als het exacte bedrag in de meerjarenbegroting was opgenomen. Mevrouw <u>Waterlander</u> merkt op dat financieel justifiëren tot vreemde uitkomsten kan leiden. Zij noemt de gaswinning in Groningen als voorbeeld. De heer <u>Van der Plas</u> acht de toelichting mager. Het AB heeft de schatting van de kosten op grond van de ervaring van de Nieuwe Driemanspolder verlaagd van € 41 miljoen naar maximaal € 20 miljoen. Hij vraagt een nota van toelichting te verzorgen waarin wordt toegelicht waarom dit nu € 44 miljoen kost. De verhouding tussen de Nieuwe Driemanspolder, met 2 miljoen m³ en recreatie, en deze berging is scheef. De <u>voorzitter</u> suggereert dat in die nota wordt ingegaan op het financiële aspect en op de mogelijkheden om meerwaarde te creëren. De heer <u>Langeslag</u> herhaalt dat andere partijen, juist op grond van die andere functies,	
--	--

	meebetalen aan de piekberging Nieuwe Driemanspolder. Als die bedragen in de beschouwing worden betrokken, is de kostenverhouding tussen de twee bergingen normaal, ook als die wordt vergeleken met kosten voor bergingen bij andere waterschappen. Een deel van de investering in biodiversiteit kan uit subsidies worden betaald. De suggestie van de heer De Vries neemt hij mee; wel tekent hij aan dat met de pachter al afspraken zijn gemaakt. De heer <u>Van der Plas</u> houdt vast aan zijn verzoek om een nota van toelichting te verzorgen. De voorzitter stelt vast dat afhankelijk van de beoordeling van de nota van toelichting het voorstel als hamer- of bespreekpunt voor de VV zal worden geagendeerd.	
5.d. Clusterkrediet watergebiedsplan	De heer <u>Van der Plas</u> is geen voorstander van verdere clustering. De voorgestelde rapportage aan de VV, via de burap, acht hij ook erg mager. In het voorstel staat dat de portefeuillehouder een rapportage over de voortgang van de werkzaamheden en de uitgaven in de watergebiedsplannen. Hij stelt voor die eveneens aan de VV te verstrekken. In het voorstel staat ook dat de portefeuillehouder beslist over meevallers tot € 500.000, en D&H beslist over hogere bedragen. Wat beslissen portefeuillehouder, respectievelijk D&H, daar dan over? De heer <u>Van Oeveren</u> sluit zich aan bij de opmerkingen van de vorige spreker. Hij leest dat D&H bestuurlijk gevoelige besluiten voor zal leggen aan de VV. Hij vraagt dit containerbegrip nader toe te lichten. De heer <u>Stuurman</u> begrijpt het in de eerdere discussie naar voren gebrachte argument dat D&H voldoende handelingsvrijheid moet hebben om de organisatie aan de slag te houden. Tegelijkertijd is de VV budgethouder; in de betreffende regeling is de omgang daarmee uitgewerkt. Hij zou graag zien dat de achterliggende voorgangsrapportages met de commissie worden gedeeld, zodat die kan meepraten en bijsturen over bijvoorbeeld meevallers. De heer <u>Langeslag</u> herinnert eraan dat het vorige bestuur de hoeveelheid tijd die aan de bespreking van kredieten werd besteed wilde beperken en daarom heeft gevraagd een aantal daarvan samen te voegen tot clusterkredieten. Een clusterkrediet wordt in één gang in commissie en VV besproken en vastgesteld. Naderhand wil de VV dan worden geïnformeerd over de uitkomsten. Daar is een pakket spelregels over afgesproken, daar is mee geëxperimenteerd, de regels zijn geëvalueerd en het geheel werd als juiste aanpak beoordeeld. De rapportages lopen via de buraps, en uiteindelijk via de jaarrekening. In die spelregels staat dat binnen een krediet een overschrijding van 10% is toegestaan, met een maximum van € 500.000. Als sprake is van een onderschrijding heeft de portefeuillehouder de bevoegdheid om die in te zetten voor een ander project binnen het totale clusterkrediet. Verder is afgesproken dat bestuurlijk gevoelige kwesties altijd worden opgeschaald naar D&H; D&H kan dan beslissen dat de VV moet worden geïnformeerd. Het begrip 'bestuurlijk gevoelig' is lastig te definiëren. Hij zal in D&H bespreken of dat nader kan worden gedefinieerd. Dat is ook binnen de organisatie nuttig: veel medewerkers werken met mandaten en ook van hen wordt verwacht dat zij aanvoelen wanneer een	Toezegging

	kwestie moet worden opgeschaald. Dat moet zeker gebeuren als er commotie bij ingelanden ontstaat. De kwartaalrapportages zijn ingesteld als steun bij de invoering van deze werkwijze en het is goed mogelijk dat die vervallen als het systeem goed is geïmplementeerd. Dan is er geen andere rapportage meer dan burap en jaarrekening. De heer <u>Van Dunné</u> vraagt of alleen op clusterniveau wordt gerapporteerd. De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat het gesprek tussen portefeuillehouder en organisatie daarover nog moet plaatsvinden. Hijzelf wil op de hoogte worden gesteld als binnen een cluster sprake is van een substantiële afwijking. Aan de VV zal, als een groot project of programma is afgerond, wel een totaalrapportage worden voorgelegd. De heer <u>Van der Plas</u> hoort de toezegging dat D&H goed zal nadenken over rapportages in de burap. Hij wil die afwachten en zal dan nagaan of zijn fractie daar genoeg aan heeft. Hij suggereert om het overschot boven de € 500.000 waar D&H over beslist te begrenzen. De heer <u>De Jong</u> deelt mee dat echte meevallers worden teruggegeven. In iedere burap worden kredietverlagingen gerapporteerd. Een watergebiedsplan bestaat uit vele deelplannen, en als blijkt dat in de realisatie structureel geld overblijft, wordt ook dat krediet verlaagd. De heer <u>Van der Plas</u> had begrepen dat met het bedrag tot € 500.000 binnen het cluster kan worden geschoven. Mevrouw <u>Ubink</u> licht toe dat het hier gaat om de door de VV aan D&H verstrekte bevoegdheid om binnen het clusterkrediet tot € 500.000 te kunnen schuiven. De heer <u>Stuurman</u> kan zich vinden in handhaving van de afgesproken werkwijze. Als de burap onhelder is, kan altijd worden teruggegrepen op een gedetailleerdere rapportage. De <u>voorzitter</u> begrijpt dat dat de algemene opvatting is. D&H heeft de toezeggingen gedaan om na te denken over een goede verantwoording via de burap en over een omschrijving van 'bestuurlijke gevoeligheid'. Zij stelt vast dat de commissie met deze kanttekeningen akkoord gaat met het voorstel.	
5.e.	Besluitnota GreenBlue Deal De heer <u>Van der Poel</u> waardeert het plan maar leest dat het staat of valt met de vrijwillige deelname aan de kavelruil. Is bekend of betrokkenen genegen zijn daaraan mee te werken? De heer <u>Van Dunné</u> sluit zich aan bij deze vraag. De heer <u>Van der Plas</u> heeft dezelfde vraag. Zijn fractie steunt het plan. De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat een aantal doelstellingen tegelijk wordt nagestreefd. Rijnland heeft een goed argument om betrokkenen te interesseren voor de kavelruil: via de ruil krijgt een aantal agrariërs de gelegenheid om hun lagergelegen percelen tegen hogergelegen percelen van Staatsbosbeheer te ruilen, waardoor zij worden verlost van regelmatige wateroverlast. De eerste signalen zijn dat het aanbod goed valt. De verworven lagergelegen percelen kunnen dan zonodig worden benut als waterberging en	

	worden ook aantrekkelijk voor weidevogels. De nota wordt nu al voorgelegd om een kans op subsidie te kunnen benutten. De heer <u>Van Dunné</u> beveelt aan om de informatie die nu mondeling is verstrekt – 'het licht staat op groen' – bij voorbaat in de nota op te nemen. De heer <u>Langeslag</u> zegt dat hij deze toelichting nu kan verzorgen op basis van wat er na de aanbidding van het stuk aan de commissie aan werk is verzet. Hij zal nagaan of risico's zo kunnen worden geformuleerd dat de commissie niet op het verkeerde been wordt gezet wat betreft de beheersbaarheid daarvan. De voorzitter stelt vast dat de commissie adviseert het voorstel als hamerpunt voor de VV te agenderen.	
6.	VV-Beeldvormingsnota's	
6.a.	Voortgang Deltaprogramma Zoetwater De heer <u>Von Faber</u> licht toe dat de nota beschrijft waar Rijnland staat en wat er op het schap afkomt. Er moet voor een nieuwe periode van zes jaar beleid worden gemaakt op de thema's waterveiligheid, zoet water en ruimtelijke adaptatie. Rijnlandse uitdagingen zijn de verzilting bij droogte en het regelen van de waterbeschikbaarheid door water te sturen. In het tweede kwartaal van 2020 zullen door het platform Zoet Water voorkeuren worden geformuleerd en dan zal hij in de VV aan de orde stellen wat dat voor Rijnland betekent. De heer <u>Faasse</u> ziet zoet water als een urgent probleem en mist daarom een beschrijving van wat Rijnland nu gaat doen. De heer <u>Stuurman</u> las in het kader op pagina 3 "via bestuurlijke lef tot onconventionele oplossingen en regio-overstijgende afstemming komen...". Dat klinkt naar een spannende aanpak. Vervolgens zwakt dat weer af naar 'volgend jaar ontvangt u wat afwegingen'. Zijn fractie is inderdaad van mening dat lef en maatregelen nodig zijn. Graag de reactie van de portefeuillehouder. Mevrouw <u>Waterlander</u> ziet dat de nota wat algemeen is gesteld. Wat is de specifieke analyse en de daaruit volgende opgave voor Rijnland? Wat betekent waterbeschikbaarheid voor locaties in Rijnland? Bij het onderwerp slim watermanagement mist haar fractie aandacht voor het van buiten naar binnen werken. Gebruik bij dat thema inzichten van ingelanden en bedrijven. De heer <u>Van Venetië</u> vraagt of de ontwikkeling van dit instrument inhoudt dat Rijnland precies kan sturen waar het kleine beetje water tijdens droge periodes heengaat. Betekent dat dat kan worden bepaald dat natuurterrein 1 wel en natuurterrein 2 geen water ontvangt? De heer <u>Von Faber</u> antwoordt dat in 2018 de ervaring is opgedaan dat Rijnland goed kan sturen. De droogte kan altijd nog erger uitvallen, en dan treedt de verdringingsreeks in werking. Rijnland kiest in samenwerking met Stichtse Rijnlanden voor regionale robuustheid. De KWA, die kleinschalig is gestart, is 'opgepompt' tot klimaatbestendige wateraanvoer. Er wordt nagedacht over het werken met peilafwegingen en over het gebruik van brakke kwel als bron, om die te versnijden met zoet water. Dat is nogal onconventioneel.	

	De centrale boodschap is dat burgers en bedrijven steeds zuiniger en efficiënter met water om moeten gaan. Aan die bewustwording moet worden gewerkt. De heer <u>De Vries</u> spreekt de verwachting uit dat Rijnland er ook nu in zal slagen om zich op de toekomst voor te bereiden. Hij pleit voor een praktische aanpak. De <u>voorzitter</u> sluit de bespreking af.	
6.b. Oeververdedigingen	De heer <u>Langeslag</u> licht toe dat in het coalitieakkoord is afgesproken dat het onderwerp oeververdedigingen aan te pakken. Dat wordt nu beeldvormend aan de orde gesteld. Een aanverwant onderwerp is oeverschade en herstellplicht. Dat is een complex vraagstuk. Er is afgesproken dat dat eerst nader in kaart wordt gebracht en dan wordt nagegaan of bijstelling van beleid nodig is. De heer <u>De Groot</u> verzorgt een presentatie over dit onderwerp. De presentatie wordt bij de stukken gevoegd. De heer <u>Van Dunné</u> veronderstelt dat de 24.000 kilometer aan oevers in grote stukken wordt verdeeld. Aan welk aantal delen moet hij denken? De heer <u>De Groot</u> deelt mee dat ongeveer de helft uit primaire watergangen bestaat. Bij schouwen gaat het soms om 10 tot 15 kilometer aan een stuk, soms om particulier bezit van een paar meter. De heer <u>Stuurman</u> kan zich voorstellen dat Rijnland soms heeft ingegrepen om alsmaar optredende schade eenmalig op te lossen. Blijft Rijnland dan onderhoudsplichtig? Mevrouw <u>Waterlander</u> deelt mee dat haar fractie dit onderwerp als bespreekpunt wil agenderen. De heer <u>Langeslag</u> wijst erop dat dit een beeldvormingsnota is. Desgevraagd licht mevrouw <u>Waterlander</u> dat haar fractie haar zorgen over de omgang met ingelanden wil behandelen. De heer <u>De Vries</u> vraagt aandacht voor de multifunctionaliteit van keringen. In asset-management dienden de functies kering en oeververdediging te worden gecombineerd. De heer <u>Faasse</u> merkt op dat rivierkreeften schadelijk zijn voor oeververdedigingen. Is Rijnland aansprakelijk voor die schade? De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat het laatste punt wordt meegenomen in de analyse van oorzaken, herstellplicht en aansprakelijkheid. Hij neemt de suggestie van de heer De Vries mee. De vraag van de heer Stuurman zal als element van de consultatie in beeld worden gebracht. Onderwerp van bespreking zal zijn of Rijnland in een dergelijke situatie verantwoordelijk blijft of dat sprake is van een zodanige oeververdediging dat die primair een verantwoordelijkheid van de aangeland is. Hij wijst erop dat op enig moment in de procedure opinie- en besluitvorming in de VV aan de orde komt. Hij stelt voor dat het CDA haar vragen in die reguliere BOB-procedure inbrengt.	

	De heer <u>Van der Plas</u> ziet in de planning in het stuk zelf juni 2020 staan. Hij sluit zich aan bij het behandelingsvoorstel van de hoogheemraad. De <u>voorzitter</u> suggereert dat kwesties op het gebied van handhaving in de commissie BOD kunnen worden besproken. Mevrouw <u>Waterlander</u> herhaalt dat er grote behoefte bij fractiegenoten bestaat om dit onderwerp te bespreken. Op basis van de argumenten is zij er voorstander van dat het onderwerp in de commissie BOD wordt ingebracht. De heer <u>Langeslag</u> voert aan dat nu sprake is van een inventarisatie. De externe consultatie is in de planning opgenomen. Als een eerste versie van de legger is uitgebracht, kan de inhoudelijke discussie worden gestart. De handhavingsvraag is voor schade en herstel aan de orde en niet nu bij de inventarisatie tbv de legger oeververdedigingen. De heer <u>Von Faber</u> suggereert dat het CDA voor de komende VV een document opstelt waarin die fractie haar zorgen omschrijft. Dat ingekomen stuk kan ter vergadering worden toegelicht en als input worden meegenomen. De <u>voorzitter</u> wijst erop dat een aantal van de gestelde technische vragen betrekking heeft op handhaving. Mevrouw <u>Waterlander</u> zal dit aan haar fractie voorleggen. De <u>voorzitter</u> sluit de bespreking af.	
7.	MEDEDELINGEN - SCHRIFTELIJK	
7.a	Tkn VV-Memo Voortgangsrapportage N3MP De commissie neemt het memo ter kennisname aan.	
8.	Rondvraag Mevrouw <u>Waterlander</u> vraagt of de andere fracties voor lief willen nemen dat Rijnland kwetsbaar is als één pomp in Katwijk uitvalt. Zij begreep dat de afhandeling van analyses van baggermonsters vertraging op kan lopen. Rijnland ligt naast het Bioscience Park, dus misschien is het een idee om stages aan te bieden zodat dat werk in huis kan worden uitgevoerd. De heer <u>Van der Poel</u> vraagt binnen welke termijn bestuursvragen beantwoord moeten zijn. De heer <u>Van Oeveren</u> kondigt aan dat hij een motie voorbereidt die inhoudt dat Rijnland in het kader van het waterbewustzijn jaarlijks haar verjaardag viert. Hij hoopt dat de motie op ruime steun kan rekenen. De heer <u>Stuurman</u> herinnert eraan dat recent de buffercapaciteit in Zandvoort is ingezet. Er doen verhalen de ronde dat inwoners dit zelf in gang hebben gezet omdat het meldsysteem niet werkte. De evaluatie in de gemeente heeft plaatsgevonden en Rijnland was vertegenwoordigd. Wat zijn de leerpunten? De heer <u>Langeslag</u> merkt op dat in Katwijk vier motoren staan, waarvan er een tijdelijk	

is uitgevallen. Als de motie wordt ingediend zal D&H daarop reageren. Hem is niet bekend dat de inwoners van Zandvoort zelf hebben ingegrepen. Er zal worden nagegaan wat er is gebeurd, wat de rol van Rijnland was en of het schap in de toekomst anders moet acteren. Hij weet op dit moment niet of Rijnland bij de evaluatie vertegenwoordigd was. De heer <u>Van Geen</u> deelt mee in antwoord op de heer Van der Poel dat schriftelijke vragen binnen zes weken moeten zijn beantwoord en dat hij het artikel van het RvO nastuurt. <i>Nabericht: Artikel 45 RvO heeft betrekking op Schriftelijke vragen.</i> De heer <u>Von Faber</u> geeft er de voorkeur aan dat baggeranalyses worden uitgevoerd door een gecertificeerd instituut. De heer <u>Langeslag</u> heeft toegezegd mondeling te reageren op de volgende schriftelijke vraag: "Het aantal klachten loopt op als gevolg van natte en droge perioden. Welke afwegingen maakt het college?" De vaststelling is juist. Via het Klachtcontactcentrum (KCC) worden veel klachten direct afgewikkeld, door het KCC of de organisatie. Bij meldingen van calamiteiten wordt direct de calamiteitenorganisatie ingeschakeld. Als vragen complex zijn en beantwoording nazoeken vergen wordt dat uitgelegd en wordt het antwoord later teruggekoppeld. De <u>voorzitter</u> stelt voor om voor de volgende vergadering weer een half uur in te ruimen voor het beantwoorden van technische vragen. Zij sluit de vergadering om 12.10 uur.	Bestuursvraag
---	----------------------